

3115 H. 844 H. 844

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET,
AZ
ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYESÜLET

ÉS A
„HANGYA“
SZÖVETKEZETEK KÖZPONTJA,
MINT TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
HIVATALOS KÖZLÖNYE.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

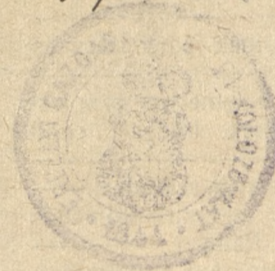
SZERKESZTI ÉS KIADJA:
TÖRÖK BÁLINT

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TITKÁRA
ÉS
AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYESÜLET FŐTITKÁRA.

A „HANGYA“ CIMŰ MELLÉKLETET SZERKESZTI:

Dr. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD
A „HANGYA“ TISZTVISELŐJE.

Kézirat: 15/16

1924.

ÖTVENÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

1924.

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI MŰINTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMÁSA, CLUJ-KOLOZSVÁR.

Az ERDÉLYI GAZDA

1924. évi 55. évfolyamának tartalomjegyzéke.

Önálló eredeti cikkek.

	Lapszám		Lapszám		
B. U. É. K. Irta K. F. -----	1	gyázása. Irta: dr. Bittera Miklós -----	78	A kolozsvári állattenyésztési és egészségügyi kongresszus tárgyai -----	197
A cukorrépa munkásszerződések revíziója	1	A lóhus mint takarmány. Irta: Bodor Kálmán -----	79	Az arankairtás tizparancsolatja -----	197
Mésznitrogén műtrágyázási kísérletek. Irta: Englisch M. -----	3	A malomszövetség feloszlik -----	80	A szőlőkarók tartossá tétele. Irta: Ulácsny Károly -----	197
Erdélyi fehér — vagy nyugati fajta marhát tenyészünk Csikban. Irta: Szabó György -----	4	A „Titán” motorekéről. Irta: Knorr Gusztáv -----	89	Gyomok irtása réteken és legelőkön. Irta: dr. Bittera Miklós -----	205
Hogyan gazdálkodjunk agrár-reform okozta helyzetben? Irta: Márton Sándor -----	9	Vemhes és ujszülött állatok megfelelő takarmányozásáról. Irta: dr. Kukulyevic József -----	90	A kolozsvári országos tenyészállatkiállítás előkészítése -----	206
Cukorrépa mag pácolás mint terméstöbblet előidézője. Irta: Csete Sándor -----	10	Föld és gép. Irta: Ihrig Károly -----	99	A nemesített vetőmag használata -----	206
Egy új találmányu számoló készülék. Irta: Dr. Szász Ferenc -----	11	A talaj oltásról. Irta: dr. Szász Ferenc -----	99	Sajtérlelő helyiségekről -----	206
Birtokháborítás. Irta: Dr. Viski László -----	11	A földreform és a magyar nemzeti szempont. Irta: Turáni -----	100	Az erdélyi mezőgazdaság állapota -----	207
Mennyit kaptak az utódállamok Magyarországnak a nemzeti vagyonából -----	15	Fontos figyelmeztetés az ideai földadó kivétel ügyében -----	101	Az E. G. E. a kártalanítások és a heremag forgalom érdekében -----	211
Udvarhely megye szarvasmarha tenyésztésének iránya -----	15	Az erdélyi tőzsdék ügye -----	102	Gyomok irtása réteken és legelőkön. Irta: dr. Bittera Miklós -----	211
Mikor és hogyan kell a földművesek adóját bevallani? -----	16	A vaj tulajdonságai -----	102	A vaj különféle nemei -----	213
Tapasztalatok a métegykor gyógyításáról	16	A szarvasmarhák gümőkórja és az ellene való védekezés. Irta: Klein Albert -----	113	Az erdőigazgatóságok új beosztása -----	216
A krassószörényvármegyei telepes birtokok kisajátítása. Irta: Bakos János -----	16	Borjú a legelő iskolában -----	114	Még néhány tanács a tejelékenység fokozására. Irta: Fehér István -----	217
A tejhozamnak és a tej zsirtartalmának átöröklése. Irta Réthy L. -----	21	A facsemelék nevelése -----	115	Legelőcsébb termésfokozás bakteriologiai alapon. Irta: Kern József -----	218
A Fordson-traktor üzemeredményei, használhatósága és munkaköltségei. Irta: Gy. Rosenberg Sándor -----	22	Az istállók fertőtlenítése -----	115	A hitelszövetkezetek és a mezőgazdaság válsága -----	223
Gazdasági levél Aranyosszékről. Irta: Tanka Béla -----	23	Megjegyzések a székelykeresztúri állatkiállításához. Irta: Varró Elek -----	115	A takarmánymész jótékony hatása az állati szervezetre -----	224
Mezőgazdasági munkabérek -----	23	A régi komochin termelése. Irta: Dr. Péter Béla -----	116	Kultúrnövényeink termésének fokozása. Irta: Réthy László -----	224
A szarvasmarhatenyésztés szabályozása Csehszlovákiában -----	29	A Fordson traktor. Irta: Orosz Károly -----	123	Tájékoztató a Kolozsvárt 1924. évi aug. 31-től szept. 14-ig tartandó árumintavásárról -----	225
A nemesített Hatvani mák ismertetése és termelésének módja -----	29	A szőlővessző és oltvány rendeléséről -----	124	Állami feladatok. Irta: Gy. Rosenberger Sándor -----	229
Hozzászólás „Udvarhely megye szarvasmarha tenyésztésének iránya” című cikkhez. Irta XY. -----	30	A szarvasmarhák gümőkórja és az ellene való védekezés. Irta: Klein Albert -----	125	Istálló fertőtlenítés helyes keresztülviteléről Chlorozonnal, a legújabb fertőtlenítő szerrel. Irta: dr. Kukulyevic József -----	230
A nyersbőrök lefejtésének szabályai -----	30	Kísérlet a buzatermés fokozására. Irta: K. F. -----	126	Kultúrnövényeink termésének fokozása. Irta: Réthy László -----	231
A tejhozamnak és a tej zsirtartalmának átöröklődése. Irta: Réthy L. -----	31	A vetőmagcsávázásról -----	126	A mezőgazdaság válsága. Irta: dr. Ihring Károly -----	235
A növényvédelem fontossága a gyümölcs-termelésnél -----	31	Részvényaláírási felhívás és olcsó hitel a gazdák számára -----	127	A szemafélék takarmányozásáról. Irta: Neumann Lajos -----	236
Az állattenyésztés lényegéről. Irta: gróf Wass Béla -----	39	Statisztikai adatok az erdélyi agrárreformról. Irta: dr. gr. Bethlen György -----	127	Az erdélyi mezőgazdaság állapota -----	237
A csehszlovák agrártörvény az erdélyi kisajátítások látószögéből. Irta: Klein Albert -----	40	Ragadós állati betegségek elleni védőoltásokról. Irta: dr. Kukulyevic József -----	143	Terménykereskedelem és a gazdák. Irta: dr. G. N. Sz. -----	241
A tejhozamnak és a tej zsirtartalmának átöröklődése. Irta: Réthy L. -----	41	Nemesített növényfajták. Irta: Grabner Emil -----	144	A takarmány gumós és gyökernövényekről. Irta: Neumann Lajos -----	241
A bukaresti gazdakongresszus -----	51	Csírázási hőfok és magnemesítés. Irta: Kund Ede -----	151	Levél a szerkesztőhöz. Irta: B. F. -----	242
A szövetekezeti erők tömörítése. Irta: Drexler Béla -----	51	A cukorrépa mag bepácolásával fokozhatjuk annak levélhozamát is -----	152	Aratáskor -----	247
A cukorrépa és cukortermelés helyzetképe Hozzászólás a „Magyar vagy simenthali marhát tenyészünk Csikban” című cikkhez. Irta: Ifj. Agoston Agoston -----	52	A trágyázás tizparancsolata -----	160	Tiszta erjedésű gombák használata a borászatban. Irta: Kern J. -----	247
Mégegyszer a klorollal való csírázásról	54	A motorekeverseny. Irta: Kürtös János -----	161	Az erdélyi mezőgazdaság állapota -----	248
Az okleveles gazdák még mindig nem kaphatnak földet -----	54	Véroltás az állatgyógyászatban. Irta: Bodor Kálmán -----	162	Az altalaj minden java az állam tulajdona -----	255
A sajtók csomagolása -----	54	Véroltás az állatgyógyászatban. Irta: Bodor Kálmán -----	162	Előkészületek a kolozsvári tenyészállatkiállításra -----	256
Az 1923. évi nagy szárazság hatása a gyógynövényekre. Irta: Dr. Práter B. -----	65	Az erdélyi mezőgazdaság állapota -----	170	A szeptemberi tenyészállatkiállítás előkészületei -----	261
Terméstöbblet sejtserkentéssel. Irta: K. J. -----	66	A tejhozam szaporítására szolgáló néhány tanács. Irta: Fehér Zoltán -----	170	A talaj oltásról és sejtserkentésről. Irta: Kern József -----	261
Az őszibarack termesztése -----	67	Aktuális mezőgazdasági kérdések. Irta: dr. Abrudbányai Ede -----	175	A közlekedési viszonyok és szállítási költségek a mezőgazdaságban. Irta: Hódós Tibor -----	263
Apa a fiáról. Irta: B. F. -----	68	A tejhozam szaporítására szolgáló néhány tanács. Irta: Fehér Zoltán -----	186	Vegyünk részt a kolozsvári árumintavásáron -----	263
Érdekes agrárpolitikai adatok -----	77	Az erdélyi mezőgazdaság állapota -----	186	Czurkán helyett cigálya. Irta: dr. Szentkirályi Ákos -----	267
Pillangósvirágu növények nitrogéntrá-	77	A borok tavaszi fejtése. Irta: dr. Jancsó K -----	187	A levegő nitrogéniuma a növénytermelés szolgálatában. Irta: dr. Szász F. -----	275
		Aktuális mezőgazdasági kérdések. Irta: dr. Abrudbányai Ede -----	195	A szárított sertésrágya. Irta: Halpért L. -----	276
		Fordson és Pöhl traktorok versenye Németországban. Irta: Orosz Károly -----	196	A koloradó bogár. Irta: dr. Sz. A. -----	277

A telekkönyvnél igazolni kell az állampolgárságot	277
A kolozsvári tenyészállatkiállítás előkészületei	277
A kolozsvári árumintavásár mezőgazdasági csoportja	277
Termés jelentés	277
Czurkán helyett cigálya. Irta: dr. Szentkirályi Ákos	283
Szöszösödés vagy nemezbetegség	284
A legelők javítása	284
Tudósítónk észrevételei	284
Mire való a méreganyag a növényben? Irta: dr. Páter Béla	289
Hat új falu épül Szatmármegyében	290
Mit várhatunk a nemesített vetőmagoktól? Irta: dr. Konopi Kálmán	294
Mire való a méreganyag a növényben? Irta: dr. Páter Béla	296
Gazdatársadalmi feladatok. Irta: dr. Szentkirályi Ákos	301
Állattenyésztési problémák. Irta: Hajdu Ödön	302
Megnyílt a kolozsvári árumintavásár	303
Mire való a méreganyag a növényben? Irta: dr. Páter Béla	303
A „Sexton“ tractor bemutatója. Irta: Szász Ferenc	304
A kolozsvári tenyészállatkiállítás megnyitása	309
Tenyészállatok beszerzésének módjáról és az e körül figyelembe veendő szempontokról. Irta: dr. Kukuljevic József	310
Tiszta marhaistálló — fél egészség	310
A kolozsvári tenyészállatkiállítás	317
A cukorrépatermelők országos nagygyűlése	318
Ragadozó madarak kártételei a baromfiudvarban	319
Szüreti kilátások Aradhegyalján	320
A kolozsvári tenyészállatkiállítás	325
Mályva kísérletem és a nyul. Irta: dr. Páter Béla	326
Rohay László 25 éves jubileuma	326
Kimutatás	327
A kolozsvári tenyészállatkiállítás ipari csoportja	333
A „Köztelek“ a kolozsvári tenyészállatkiállításról. Irta: dr. Konkoly-Thege Sándor	333
Az állam feladata a lótenyésztés terén. Irta: gr. Teleki Arthur	345
Megindult az új cukorkampány	346
Zöldegytrágyázásról. Irta: dr. Sz. F.	346
A hadikárok megtérítéséről	346
Erdély mezőgazdasági helyzete	346
Szüreti jelentések	347
Kapható superfoszfát kis tételekben is	347
A kolozsvári állattenyésztési kongresszus Forradalom vagy agrárreform. Irta: br. B. F.	353
Tejtermelés és városaink tejjel való ellátása. Irta: Szász Ferenc	354
A folytatólagos kisajátítás	355
Gondolatok. Irta: Gy. Rosenberg Sándor	361
Fejldhetnek-e Erdély állattenyésztése? Irta Mikó László.	362
A cukorrépa beváltási árak kérdése.	363
Az alma osztályozása.	363
Még mindig rekvirálnak.	363
Az erdélyi mezőgazdaság állapota	363
Az agrár comite elvi döntése a földeladásokról.	371
Fejlesztészet dolga. Irta: dr. Szentkirályi A.	372
Istálló hőmérséklete.	373
Az agrár comite elvi döntése a földeladásokról.	381
Erdélyi jegyzetek. Irta: dr. Konkoly Thege Sándor.	382
A cukorrépa őszi növekedése Irta: Kátay Mihály.	382
A marostordamegyei cukorrépatermelők gyűlése.	383
Gazdaköri könyvtárak felállítás.	383
A mezőgazdasági munkabérek leszállítása.	391
A tengeriszár okszerű értékesítése.	391

A mételykor kártétele felől a bukaresti vágóhídon szerzett tapasztalatokról. Irta: dr. Vaida Mihály.	392
A cukorrépatermelők figyelmébe.	393
A melasz etetése.	393
Öröklődik-e a tengerinek az üszög iránti hajlama?	393
A malacok coli-vérhasa.	393
A cukorrépatermelők nagygyűlése.	399
A cukorrépatermelők Szövetsége végrehajtó bizottságának ülése.	401
A buza árak.	401
A nyulbőrök elkészítése.	402
Jégverem.	402
Borászati egy és másról.	409
Az Okiráltságbeli Gazdasági Szindikátusok Központjának ülése.	409
Hizottsertés kiállítás Budapesten.	410
Tanulmány a kukoricáról. Irta: Fehér Zoltán.	417
A gyümölcs eltartása.	418
A földimogyoró termesztéséről. Irta: dr. Páter Béla.	419
A Magyar Földhitelezetnek Országos Szövetségének kölcsönei	427
Tanulmány a kukoricáról. Irta: Fehér Zoltán.	428
A telepések, kiscsajdák és gazdatisztek sérelmei Irta: Török Bálint	435
A gabonakereskedelem monopolizálása Egy ökörfogat napi költsége. Irta: Gy. Rosenberger Sándor	437
Tanulmány a kukoricáról	438
Cukorrépatermelői szerződések Csehszlovákiában	439

Egyleti élet.

Az E. G. E. Tagjaihoz.	1
Kérelem hátrálékos tagjainkhoz.	4
Az E. G. E. Tagjaihoz.	9
A tavaszi motorekeverseny előkészítése.	17
Az E. G. E. Heremagtisztító raktárának árszabása az 1924. évi tisztítási idényre.	32
A cukorrépatermelési szerződések.	32
Ertesítés.	65
Meghívó E. G. E. ig.-vál. 1924. márc. 5-i.	77
Az E. G. E. ig.-választmányának ülése.	90
Közgyűlési meghívó.	123
Motoreke bemutató és verseny.	123
Az E. G. E. ig.-vál. nak az egylet 1924. évi április hó 13 án tartandó rendes közgyűlés elé terjesztendő jelentése.	132
Az E. G. E. 1923. évi pénztárforgalmi kimutatása.	137
Az E. G. E. 1924. évi költségeloirányzata.	137
Az E. G. E. 1923. évi mérlegszámja.	138
Közgyűlési meghívó.	141
Meghívó Az E. G. E. ig.-vál. 1924. apr. 13. ülésének.	141
Az E. G. E. közgyűlése.	158
A cukorrépatermelők országos gyűlése	304
Meghívó az E. G. E. Cukorrépatermelői szakosztály november 20-iki marosvásárhelyi ülésére	381
Meghívó az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztályának dec. 4-iki ülésére.	411
Meghívó az E. G. E. ig.-választmányának dec. 20-iki ülésére.	428

Törvények és rendeletek.

A vizjogról szóló törvények egységesítése.	4
Az 1924-re szóló adóbevallások határideje.	5
Állatkiviteli rendelkezések.	5
Az adókönyv igazoló okiratul fog szolgálni.	5
A pénzügyminiszter 1924. január hó 1-vel a só árulására fennálló monopoliomot megszüntette.	5
A jótékonycélu előadások adómentessége.	5
A háborús holtanyagok elszállítás.	5
Módosítások a juh és borbélybőr kivitelénél.	5

Vasuti kedvezmény a hősi halottak hozzátartozóinak.	5
A megyei állattenyésztési bizottságok munkaköre.	5
Január elsején új segélybélyegrendelet lépett életbe.	11
A Központi Pénzügyi Bizottság határozatai	32
A kisajátítási árak fizetése.	41
Törvény a földbérleti szerződések revíziójáról.	171
Kiviteli intézkedések.	232
Az érsekségek és püspökségek erdőjárásdósága.	237
Törvény a községi erdők létesítéséről.	249
A vízjogi törvény.	257
Az új behozatali vámtarifa.	277
Örlési rendelet és a lisztárak.	278
A hordók hitelesítése.	278
Törvény az ingatlan eladásokról.	285
Nem exportálható cikkek.	356
Külföldről be nem hozható áruk.	356
Az adóhátrálék után fizetendő kamat összegét felemelték.	356
Elárverezik a határmenti idegenek községi ingatlanait.	356
Új kiviteli díjak.	356
A malmok forgalmi adója.	384
Mennyi szeszes itallal lehet utazni.	384
A földművelésügyi kormány engedélye szűkséges a birtokcseréhez.	384
Soronkívül szállítják a diót.	384
Új dohánytermelési szabályzat.	402
Szabad a tisztítatlan heremag kivitele.	402
A cukorrépaszelet kedvezményes vasuti fuvardíj mellett való szállítása.	410
A cukorrépa beváltási ára.	410
Az állattátrási díjakat bélyegben kell fizetni	411
A gyümölcsfélék vámja.	411
Az 1925. évi adóvallomások beadási határideje.	411
A tojás kiviteli vámjának felemelése.	411
Bizottság alakult a cukorárak ellenőrzésére.	411
A cukor behozatali vámja.	411

Kisebb szakközlemények

A juhok gypajnyirása	4
A szőlőlevél mint gyógyszer	4
Sajtok felfuvódása. Irta: Szász Ferenc	43
Miként viselkedik a veszett ló?	54
Ne rángassátok a gyeplőt	54
A „Kínai kigyó“	54
A vaj ize és szaga	80
A sajt penészedése	80
A sajt szétfolyása	91
A sajt állati ellenségei	102
A sajtmeleg	102
A sajt keserű ize	102
A meggazdagodás új módja	127
Az üreges sajt	127
A tekarmány befolyása a vaj minőségére	127
A sajt kérgének megrepedése	145
A sajt szivacsossága	145
Milyen távolságra ültessük gyümölcsfainkat és egyéb terményeinket? Irta: Schneider József	163
Háromszáz gyöngyszem, mint baromfieléség	163
A darált zab etetése	197
A vaj állagos vegyi összetétele	208
Legyek ellen	208
A tej savtartalmának befolyása	208
A sajt megkékülése	213
Állatok mérgezése rozsdás szalmával	238
Leveles cukorrépafej és cukorrépaszelet eltartása	238
A külsőleg mutatkozó vajhibák	238
Sajthibák	249
Konzervált húsfeleségek megóvása a beszáradástól	249
Állatok leszoktatása a harapásról	250
A nyulbőrök elkészítése	290
Kérdés — felelet	291
Baronfiak bélférge	364
A baromfiak lábának elmeszedése	364

	Lapszám
Hibás paták vasalása	373
Diólevél foltosodása	373
Edző és roncsoló gyógyszerek	373
Dagadt tehéntőgy kezelése	393
Villamos légyfogyó	394
A vaj avasodásának meggátlása	394
Kérdés — felelet	394
Az istállótrágya előállítási ára. Irta: Gy. Rosenberger Sándor	402
Órölhető-e a csávázott gabona?	411
A melász higításáról	428

Irodalmi szemle

Lapszám: 4, 11, 42, 68, 69, 145, 278, 227, 363, 373, 384, 403, 411, 429.

Erdészet

Erdőkisajátítás Irta: Id. Márton Sándor	23
Erdő és árvíz Irta: Zs. Márton Sándor	207
Kisebb területű erdők értékének kiszámítás módja Irta: Márton Sándor	248
Kisebb területű erdők értékének kiszámítás módja Irta: Márton Sándor	256

Tárca

Farkasjárás a tanyán Irta: dr. B. Gy.	40
Egy ókirályságbeli uradalomról és egyebekről Irta: dr. Szász Ferenc	100
A birkákról Irta: dr. Páter Béla	114
A birkákról Irta: dr. Páter Béla	144
A birkákról Irta: dr. Páter Béla	152
Megfigyelőképesség Irta: Klein Albert	170
Virágok között Irta: dr. Páter Béla	336

Vegyes

Lapszám: 5, 6, 11, 12, 17, 18, 23, 24, 25, 26, 32, 33, 34, 35, 36, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 54, 55, 56, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 116, 117, 118, 119, 120, 128, 129, 130, 131, 145, 146, 147, 153, 154, 163, 164, 171, 172, 177, 178, 179, 180, 181, 188, 189, 190, 191, 192, 198, 208, 214, 219, 220, 225, 226, 232, 238, 242, 244, 250, 250, 263, 264, 268, 269, 270, 278, 279, 280, 385, 286, 291, 292, 297, 298, 304, 305, 306, 311, 312, 333, 320, 321, 327, 328, 328, 335, 336, 347, 357, 364, 374, 384, 385, 394, 395, 403, 404, 411, 412, 420, 429.

Az „Erdélyi Gazda“ „Méhészeti Közlöny“ című mellékletének tartalomjegyzéke.

Kérelem Tagjainkhoz	7
A műraj készítés. Irta: dr. László Márton	7
A méhcsaládok téli gondozása	7
Házi mézestészták. Irta: Kremnitzkyné Fröhlich Ilona	8
Különlélek	8
A méheknek tavaszi első kirepüléséről. Irta: dr. László Márton	61
Hogy kell banni a méhekkel?	61
A méhek vásárlása	62
A méhcsaládok szállítása	62
Különlélek	62
A viaszról. Irta: dr. László Márton	109
Egy kevésbé ismert mézelő növényről. Irta: dr. Páter Béla	109
A mézhiány pótlása és az etetés	110
Különlélek	110
A méhszurásról. Irta: dr. Boga Lajos	155
Az itatás és serkentő-etetés	156
Mit tegyünk, hogy minél több mézet nyerjünk. Irta: dr. László Márton	156
Különlélek	156
Az E. M. E. közgyűlése	199

	Lapszám
A méhcsaládok gondozása a tavaszi vizsgálat után és a fészkek kibővítése	201
Mérlegszámla 1923 december 31	201
Eredmény számla 1923 december 31	201
Az Erdélyi Méhész Egylet 1924. évi költségelőirányzata	202
A mézgyűjtés kihasználása	202
Különlélek	202
Mézelő fák. Irta: dr. Páter Béla	251
A méhészet megadóztatása	252
Az ideai mézszüret és méz árak	252
A kolozsvári méhészeti tanfolyam	252
Különlélek	252
Az államnak a méhtenyésztés fejlesztésére irányuló feladatáról. Irta: dr. László M. Vegyünk részt a kolozsvári árumintavásáron	271
Különlélek	272
Meghívó az 1924. évi október hó 11-i ig. választmányi ülésre	237
A Székely Méhész és Méhészeti Közlöny fuziója	337
Méhtenyésztés. Irta: Vajda Mihály	337
A kolozsvári tenyészállatkiállítás méhészeti csoportja	338
Országos méhészeti kiállítás	338
A méz eltartása	339
Néhány szó a méhek fajtáiról	339
Egyesületünk Házsongárdi méh-telepe	339
Az anyatlanság, a herepetező anyák és a tojó munkások	339
A méhcsaládok elkábitása	340
Hogyan ment tönkre egy méhcsaládom?	340
Különlélek	340
A mesterséges rajoztatás. Irta: Horii Balla István	375
A „Székely Méhész“ előfizetőihez. Irta: D. Paál Lajos	376
Az E. M. E. választmányi ülése	376
Az E. M. E. és a mézértékesítés	376
Méhésztiársaink kaptárszükségletének összeírása	376
Az 1925. évi méhészkiallítás	376
Különlélek	376
A méhcsaládok téli gondozása	423
A Székely Méhész gárdájából	423
A méz eltartása	424
Legyen mindig mézünk	424
A viasz kiolvasztása	424
Meghívó az ig. választmány dec. 20-iki ülésére	424
Különlélek	424

Az „Erdélyi Gazda“ „Hangya“ című mellékletének tartalomjegyzéke.

Az új esztendő	13
A testvérszövetkezetekhez. Irta: Darkó Károly	13
Szövetkezeti hírek	14
A vásárlási visszatérítés és a vásárlási könyvecskék	14
Ügyvezetési teendők	14
Szövetkezeti öntudat	19
A vásárlási könyvecskék kezelése	19
A központ közleményei	20
Az évi rendes közgyűlések	27
Szövetkezeti hírek	28
Csikmegyei példa	37
Egyetértés a szövetkezeti munkában	37
A központ közleményei	37
Szövetkezeti hírek	38
Fontos figyelmeztetés	38
A vásárlási visszatérítés és az árubeszerzés	49
Szövetkezeti hírek	49
A központ közleményei	49
Ügyvezetés	50
A központi áruellátás	63
A központ közleményei	63
Szövetkezeti hírek	63
Fontos figyelmeztetés	64
Félmillió	75
A központ közleményei	75
Tőkegyűjtés a közgyűlésen	75
Ügyvezetés	75
Meghívó	86
A „Hangya“ 1923 ik. üzletéve	86
A központ közleményei	86
Mérlegszámla	87
Üzleteredmény-számla	87
Tíz tojás — egy üzletész	97
Bartha Lajos	97
A központ közleményei	97
Fontos tájékoztatás	98
Meghívó	111
A tagok képviselete a központ közgyűlésén	111
Kölcsön népkönyvtárt a „Hangya“ szövetkezeteknek	111
A központ közleményei	112
Szövetkezeteink 1920—22. években	121
A jó szövetkezeti boltkelző	121
A központ közleményei	122
A „Hangya“ központ közgyűlése	139
A központ közleményei	140
Szövetkezeti hírek	140
A szövetkezeti áruhitel megszorítása, központi áru beszerzése és a tőkegyűjtő bizottságok felállítása	148
Husvéli árubeszerzés	148
Ügyészi osztályunk izenete összes szövetkezetekhez	149
A központ közleményei	149
Szövetkezeti hírek	149
A fejlődés útja a szövetkezet állandó tőkegyűjtő bizottsága	157
Szövetkezeti hírek	157
A központ közleményei	158
Adóügyi tájékoztatás összes szövetkezetek részére	158
Szövetkezeti husvét	165
Panasz a szövetkezetek ellen. Irta: dr. Harmath János	165
Jegyeztünk-e üzletész? Irta: Adorjáni Károly	166
Ügyészi osztályunk üzenete összes szövetkezetekhez	166
Központi üzletészek 1923. évi osztalékának elszámolása	167
A központ közleményei	167
A fejlődés útja	167
Ügyvezetés	168
A fejlődés útja	173
Szövetkezeti tagjainkhoz Irta: Bakos János	173
Szövetkezeti hírek	174
A központ közleményei	174
Vagy-vagy Irta: Imreh Zsigmond	182
1925. évi Hangya naptár	182
Szövetkezeti hírek	183
A központ közleményei	183
Ügyvezetés	183
Tojás gyűjtése szövetkezeti üzletészekre	193
A gyógynövények gyűjtése	193
Szövetkezeti hírek	194
A központ közleményei	203
Rágalom a szövetkezetnél	203
Szövetkezeti hírek	204
1925. évi Hangya naptár	204
Fontos figyelmeztetés és tájékozódás	204
A központ közleményei	204
Lehet, vagy nem lehet? Irta: Imreh Zs.	209
Szövetkezeti hírek	209
1925. évi Hangya naptár	210
A központ közleményei	210
Tájékoztatás	210
A szövetkezet vagyoni gyarapodásának és virágzásának főfeltételei	215
A marossárpataki gyermekek szövetkezete	215
Szövetkezeti hírek	215
Jegyezzen elő már most minden szövetkezet az 1925. évi Hangya naptárra	216
A központ közleményei	216
Tájékoztatás	216
A szövetkezet pünkösdje	221
Szövetkezeti előadások a cluj-i kolozsvári unitárius teológiai akadémián	221

	Lapszám		Lapszám		Lapszám
Szövetkezeti hírek	211	Tájékoztató	281	Ügyvezetés.	352
A központ közleményei	222	Szövetkezeti hírek	282	Felhívás összes szövetkezeteinkhez a vis-	
Jegyezzen elő már most minden szövet-		A központ közleményei	282	szatartás útján befizetendő adók tár-	
kezet az 1925. évi Hangya naptárra	222	Dolgozzunk üzleti érzékkel	287	gyában.	359
Ügyvezetés.	222	Az áruosztály közleményei	387	Biztosítási osztályunk közleményei.	360
Szövetkezeti előadások a cluj-i kolozsvári		Szövetkezeti hírek	287	Szövetkezeti hírek,	360
unitárius theologia akadémián	227	Válasz egyes szövetkezeteknek	293	Husz évi szövetkezeti munka és ered-	365
Szövetkezeti hírek	227	Figyelmeztetés	293	Szövetkezeti hírek.	366
Ügyészi osztályunk üzenete	228	Óvakodjunk a szélhámusoktól	294	Szövőpamutokra vonatkozó felhívás.	367
Ügyvezetés	228	A központ közleményei	294	Ügyészi osztályunk üzenete, összes szö-	
Jegyezzen elő már most minden szövet-		Más kárán tanuljunk!	299	vetkezeinkhez.	367
kezet az 1925. évi Hangya naptárra	228	Gyűjtés a zetalaki tüzkárosult szövetke-		A Központ közleményei.	367
Szövetkezeti előadások a cluj-i kolozsvári		zeti tagok részére	299	Ügyvezetés.	367
unitárius theologiai akadémián	233	Szövetkezeti hírek	300	Követésre méltó hűség.	377
Szövetkezeti hírek	233	A központ közleményei	300	A központ közleményei.	377
A központ közleményei	233	Ellenvetések a tőkegyűjtésnél	307	Szövetkezeti hírek.	378
Ügyvezetés	234	A központ közleményei	307	Szövetkezeti könyvtárak felállítása.	378
Évvégi könyvelés és leltározás	234	Az ügyészi osztály üzenete a szövetke-		Ügyvezetés.	378
Szövetkezeti előadások a cluj-i kolozsvári		zetekhez	307	Hirdetmény.	379
unitárius theologiai akadémián	239	Felhívás	307	A szövetkezetek genti kiállítása és kon-	
Szövetkezeti hírek	239	A nagyváradi áruaktár átköltözése	307	gresszusa.	387
A központ közleményei	240	Tartsunk seregszemlét.	314	A központ közleményei.	388
Jegyezzen elő már most minden szövet-		Igazgatósági gyűlés után.	315	Szövetkezeti hírek.	388
kezet az 1925. évi Hangya Naptárra	240	Levél szövetkezeteinkhez.	315	A pénzügyi helyzet és teendőnk. Irta:	
A szövetkezet évenkénti nemzetközi		A boltoshányokról.	316	dr. Harmath János.	397
ünnepnapja	245	Felhívás az ügyvezetőkhöz.	316	Áruosztályunk közleményei.	397
A szövetkezetek nemzetközi kiállítása		A központi közleményei.	316	Ügyvezetés.	398
Gentiben Irta: H. J.	245	Egyeztetés a boldogulás útját.	322	Biztosítási osztályunk közleményei.	398
Szövetkezeti hírek	246	Közgyűlés után.	322	Felhívás.	398
A központ közleményei	246	Az ügyészi osztály üzenete a zetalakai tüzkárosultak		A szövetkezetek genti kiállítása és kon-	
Elismerés az érdemes szövetkezeti mun-		javára.	323	gresszusa.	405
kálkodásért	253	A központ közleményei.	323	Vessünk számot.	406
A központ közleményei	254	Rohay László vezérigazgató negyedszáz-		A központ közleményei.	406
Jegyezzen elő már most minden szövet-		ados jubileuma	323	Szövetkezeti hírek.	407
kezet az 1925. évi Hangya Naptárra	255	Szövetkezeti hírek.	223	A nyáradi közsévesi szövetkezet jubi-	
Aratás és a szövetkezet	259	Tőkegyűjtő politika.	330	leuma	415
A szövetkezet boltkezelés problémája.		A központi közleményei.	330	A központ közleményei.	415
Irta: Kertész István	260	Összes szövetkezeteink figyelmébe.	331	Ügyvezetés.	416
Szövetkezeti hírek	260	Rohay László negyedszázados jubileuma	331	Felhívás.	416
A központ közleményei	260	Felhívás.	331	Tanulságok.	425
A közgyűlések tekintélyének megóvása	265	Ügyvezetés.	231	A központ közleményei.	425
Szövetkezeti hírek	265	Rohay László.	341	Szövetkezeti könyvtárak felállítása.	426
A központ közleményei	266	Beszámoló Rohay László vezérigazgató		Ügyvezetés.	426
Ügyvezetés	266	jubileumi ünnepségről.	342	Felhívás.	426
A falu és a város szövetkezése	273	Köszönet. Irta: Rohay László.	344	Félévi leltározás.	433
Szövetkezeti hírek	273	Elkészült a Hangya naptár.	344	Felhívás ez alatti szövetkezetekhez.	433
Ügyvezetés	274	Tőkegyűjtés és a pénzkrisis.	351	A központ közleményei.	434
Tanuljunk egymástól	281	Szövetkezeti hírek.	352	Felhívás.	434
		A központ közleményei.	352		

Dálnok és vidéke Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1925. évi december hó 28-án délután 2 órakor a község házában 1924. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1925. január hó 5-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. — 1924. évi június 30-án a tagok száma 115 volt, üzletrészeinek száma pedig 3243 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Dálnok, 1924. dec. 12.

Az igazgatóság.

Turterebesi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi január hó 11-én délután 3 órakor a hitelszövetkezet helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1925. évi jan. hó 18-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. évi június 30-án a tagok száma 245, üzletrészeinek száma 1204 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt, Turterebes, 1924. dec. 9.

Az igazgatóság.

Vargyas és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1925. évi január hó 11-én délután 3 órakor a szöv. helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1925. évi január hó 18-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. évi jun. 30-án a tagok száma 177, üzletrészeinek száma pedig 5908 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt, Vargyas, 1924. nov. 28.

Az igazgatóság.

Ombodi „Hangya” fogyasztási és érték. szövetkezet 1925. évi január hó 11-én d. u. 4 órakor a fiu iskolában 1924. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1925. évi január hó 18-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta

jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. évi június 30-án a tagok száma 144, üzletrészeinek száma pedig 468 volt, az év folyamán belépett 2 tag 3 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Ombod, 1924. nov. hó 20.

Az igazgatóság.

Csikfalva-Szentmártoni fogyasztási és érték. szövetkezetek 1925. évi jan. hó 4-én d. u. 3 ó. a csikfalvi unit. iskolában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1925. évi január hó 11-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság kiegészítése. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. évi június 30-án a tagok száma 156, üzletrészeinek száma pedig 786 volt, az év folyamán belépett 1 tag 6 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt, Csikfalva, 1924. dec. 15.

Az igazgatóság.

Magyarbikali fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1924. évi január hó 11-én délután 3 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1925. jan. 18-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. június 30-án a tagok száma 182, üzletrészeinek száma pedig 3274 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Magyarbika, 1924. dec. 8.

Az igazgatóság.

Sinfalvi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1925. évi január hó 11-én d. u. 3 órakor a szövetkezet helyiségében évi közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1925. évi január hó 18-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. évi június 30-án a tagok száma 155, üzletrészeinek száma pedig 451 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Sinfalva, 1924. dec. 10.

Az igazgatóság.

Erdőgyoroki fogyasztási és érték. szövetkezet 1925. január 4-én. délután 2 órakor az iskola helyiségében 1924. évi ren-

des közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1925. évi január hó 11-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. — 1924. június 30-án a tagok száma 71, üzletrészeinek száma pedig 8163 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Erdőgyorok, 1924. december 13.

Az igazgatóság.

Tancsi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1925. évi január hó 4-én délután 3 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1925. évi jan. 11-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Javaslat az üzletrésztőke gyarapítására. 8. Netaláni indítványok. 1924. évi jun. 30-án a tagok száma 332, üzletrészeinek száma pedig 1488 volt, az év folyamán a tagok 992 üzletrészt jegyeztek. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Tancs, 1924. december 1-én.

Az igazgatóság.

Mezőbergenyei fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1925. évi január hó 4-én délután 3 ó. saját a szöv. helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1925. évi jan. 11-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. — Napirend: 1. Az alapszabályok 21, 24, 31 és 36/e §-inak módosítása. 2. Netaláni indítványok. Kelt Mezőbergenye, 1924. december 10.

Az igazgatóság.

Csikszentmihályajnádi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1925. évi jan. hó 4-én délután 3 órakor a szöv. helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1925. évi január hó 11-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Az alapszabályok 12. §-nak módosítása. 8. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása. 9. Netaláni indítványok. 1924. június 30-án a tagok száma 269, üzletrészeinek száma pedig 1424 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Nadejd, 1924. dec. 6-án.

[Az igazgatóság.]

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes
tagdíja évi 100 lel, kisgazdák és tisztviselők
részére 50 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát
100 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kladó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 250 lel Negyed évre 75 lel
Fél évre 125 lel Egyes szám 15 lel

Az E. G. E. T. Tagjaihoz.

Az E. G. E. tagdíja 1920-ban állapotott meg legutóbb és pedig oly összegben, hogy annak ellenében akkor az Erdélyi Gazdát is küldhette az egyesület a tagok részére.

Az Erdélyi Gazda előállítás költsége azóta annyira emelkedett, hogy meghaladja az ezelőtt három évvel megállapított tagdíjak összegét.

Minthogy az egyesület a tagdíjakat emelni nem akarja, kénytelen pótdíjat kivetni mindazon tagjaira, akik az Erdélyi Gazda további küldését igényelik. E pótdíj 1924. évi január hó 1-től kezdődőleg 100 lel, ugy az alapító, mint rendes és kedvezményes (50 lel) tagdíjat fizelő tagok részére egyaránt.

Kérjük Tisztelt Tagtársainkat, hogy ugy az 1924. évi tagdíjat valamint az E. G. pótdíját is január hó folyamán sziveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadást szenvedjen, mert február hó 1-től csakis azon T. Tagtársainknak küldhetjük a lapot, akik hátralékban nincsenek.

Abban a reményben fordulunk T. Tagtársainhoz a fenti kérelemmel, hogy át fogják érteni és érezni egyesületünk helyzetét és támogatásukkal továbbra is biztosítani fogják az E. G. akadálytalan megjelenését.

Gazdatársi üdvözléssel:

Kolozsvár, 1923. december 30-án.

Az E. G. E. Elnöksége.

Előfizetési felhívás.

Az Erdélyi Gazda az 1924. évben is az eddigi terjedelemben és változatosan gazdag tartalommal fog megjelenni.

1924. évi január hó 1-től kezdődőleg azon-

ban az előfizetési díjakat az E. G. E. a változott viszonyoknak megfelelően, kénytelen volt fel-
emelni. Eszerint az Erdélyi Gazda előfizetési díja belföldön

egy évre ----- 250 L
negyedévre ----- 125 „
egy hónapra ----- 75 „
egyes szám ára ----- 5 „
külföldre az előfizetési díj 300 „

Kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy b. elő-
fizetésükkel a jövőben is támogatni szives-
kedjenek.

Kolozsvár, 1923. dec. 30.

az Erdélyi Gazda
kiadóhivatala

B. U. É. K.

Erős hittel és bizalommal szívünkben, buzgó fohással ajkunkon lépünk át az 1924. év küszöbén. Az emberi lélek a maga örökös küzdelésében és bizakodásában azzal a vágyakozással szokott minden egyes határ mezsgyéjén áthaladni, vajha a réginél jobbat, szebbet hozna az új. Az évről-évre élénk meredő nagy kérdőjelre meg-megújuló reménységgel nézünk és várjuk a jobb jövő biztató ígérését. Szemeink egyre kutatják a sorsunk további alakulását takaró titokzatos lepel mögött meglapuló titkokat. Így vártuk és kívántuk egyre-másra a boldogabbnál boldogabb új esztendőket, amelyekben mezőgazdaságunk a mai állapotába jutott. Az új esztendőtől nemcsak egyéni sorsunknak, hanem mezőgazdaságunk sorsának jobbra fordulását is várjuk és reméljük, noha tudjuk, hogy az élet csalódásokból áll.

Jobb jövő reményében, de a legrosszabbra is elkészülve indulunk az új utnakazzal a kívánsággal, hogy a vetésekből áldás és békesség fakadjon, a nem várt rossz pedig erősítse lelkünket és acélozza izmainkat az élet küzdelmeire és a kitartó munkára. Adja Isten, hogy valóra váljon gazdatársaink minden óhaj-tása és fáradtságos munkájából a gazdasági megújulás élető, dus aratása fakadjon.

K. F.

A cukorrépa munkásszerződések revíziója.

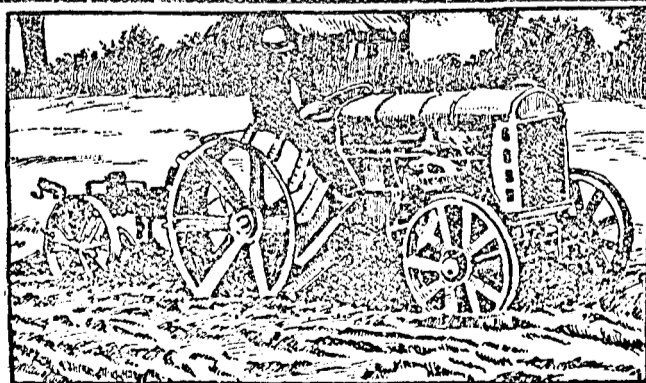
A cukorrépa termelők szövetsége december hó 20-án, Marosvásárhelyen értekezletet tartott, amelyen az 1924. évi répamunkás szerződések revízió alá.

Az értekezleten dr. gr. Teleki Domokos elnökölt. Az értekezlet céljának pár szóban való ismertetése után, üdvözölte a megjelenteket és a hatóság képviselőit, ezután az ülést megnyitotta.

Török Bálint sz. o. előadó ismertette a beküldött jobb szerződés mintákat, amelyek közül az első vállalkozóval kötött bérfizetéses szerződés, a második részes miveltésről szóló, a harmadik a munkásokkal közvetlenül kötött szerződés. Ezeket alább kivonatossan ismertetjük.

Pintér Lajos (Sofronya) a Purghy-féle gazdaság intézője csodálkozását fejezi ki azon, hogy Erdélybe csaknem kizárólag Arad megyéből hoznak répamunkásokat, mikor ők Arad megyébe Marostorda megyéből (Marosvécsről) szegődtek munkásokat és pedig 6 hónapra az összes gazdasági munkákra, köztük 30 kat. hold cukorrépa megmunkálására.

Gr. Toldalagi Mihály javasolja, hogy a

„Fordson Tractor”-ok

Személy- és teherautók, autó alkatrészek,
mindenféle gazdasági gépek megtekinthetők
és beszerezhetők a

„PERRY” cégnél. Cluj, Calea Regele Ferdinand
No. 99. Telefon 999. s. m.

„Gazdák” Biztosító Intézet Részv.-Társaság

Székhelye: Arad. Vezérképviselet: Aradon, Kolozsváron, Brassó-
ban, Temesváron, Nagyváradon, M. vásárhelyen, Déván, D.-szl-
mártonban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán.
Elfogad tűz, lég, élet, állat, betörés, lopás, baleset, szavatosságl. kihaza-
sítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót
nyújtanak a vezérképviselet és egyesületünk titkári hivatala.

szövetség a kebelében állítson fel répamunkás közvetítő irodát.

Orbán Balázs reámutat a kisczardák azon tervére, mely szerint szövetkezve szintén óhajtanak munkáscsoportokat alkalmazni a répa földjük megművelésére.

Drexler Béla dr. a régi munkásközvetítő akciókat ismerteti, amelyek rendén Szováta, Kibéd, Makfalva, Sóvárad vidékéről igen sok munkást juttattak munkaalkalomhoz.

Laurentzy András intéző (Gernyeszeg) ismerteti a gazdaság szerződését, mely a répán kívül egyéb termények megmunkálására is vonatkozik.

Szász György és Kuti Károly kisczardák közlik, hogy nem szakmunkásokkal, hanem községbeli munkásokkal dolgoztatták répa földjeiket és aránylag igen jó eredményt tudtak felmutatni.

Az elhangzott felszólalásokból általánosságban tanulságként megállapítható, hogy részes szerződésnél a gazda jó termés esetén túlfizeti a munkásokat, gyenge termés esetén a munkások nincsenek megelégedve keresetükkel és a rossz termés dacára is rá kell pótoljon a gazda a kialakult munkabérre. Tehát ez nem mindig rentabilis.

A szerződésekből a pálinka járandóságnak lehetőség szerint való kihagyása kívánatos.

A távolabbi vidékről szerződött munkások mellé ajánlatos helyi munkásokat is beosztani, hogy rendre egy répamunkás csoportot neveljen a termelő a községi munkásokból. Ennek sikere esetén függetlenítheti magát a termelő a távolról hozott munkásoktól és megtakaríthatja azok vasuti fuvardíját.

A gyűlés lefolyása óta a Szövetség a szükséges lépéseket megtette a répamunkásoknak, az újlésen elhangzott kívánság szerinti összeírására s remélhetőleg rövid időn belül a névsort a termelők rendelkezésére bocsájthatja.

A vasuti munkások és a répaszelet kedvezményes vasuti tarifa mellett való szállíthatása érdekében elhangzott felszólalásoknak megfelelően a Szövetség szintén megtette illetékes helyen a lépéseket.

A munkás szerződéseket illetőleg, természetesen nem lehet egy olyan szerződés szöveget csinálni, amely mindenhol és minden körülmény között beválk. A megtárgyalt és elfogadott minták ezért csak tájékoztatásul szolgálnak és azokon az adott helyzetnek megfelelő

módosítások eszközölhetők. Mindenesetre kérjük az érdekelteket, hogy a gyakorlatban bevált tapasztalataikat közöljék, hogy azok lapunk utján a köz javára hasznosíthatók legyenek. A szerződés-típusok közlésekor előre bocsájthatjuk, hogy szerződésre még kevés gazda lépett és ezért kialakult árak még nincsenek. Amint tudomásunkra fognak jutni azok, ismertetni fogjuk. Az alábbi szerződés mintákban a tavalyi árakat szerepeltetjük ezért.

I. Bérfizetéses cukorrépa munkás szerződés

mely kötetett egyrésztől -----i birtokos másrésztől -----i lakós, mint munkavállalkozó között a mai napon az alant következő feltételek szerint:

1. -----i folyó évi megművelés végett átad -----nek, amit az elvállal -----kat. hold cukorrépa területet a -----i határon.

2. A cukorrépa munkálata áll: első kapálás, egyezés, második és harmadik kapálásból, kiszedésből, fejek levágásából. Köteles a munka vállalkozó a kiszedés tartama alatt három jó férfi munkást a munkaadónak díjtalanul rendelkezésére bocsájtan, akik kötelesek a munkaadó kívánalmainak megfelelően és utasításai szerint, a szekérrakásnál, az állomásra szállított répa- nak lerakásánál stb. segédkezni. Amennyiben a kiszéddel egyidejűleg szállíthatnák el a répa, úgy köteles a munkavállalkozó a répa kupacokba rakni és a levelekkel és fejekkel a betakarítást oly erővel végezni, hogy hiányos, rossz, hanyag munkából kár és kifogás ne származzék. A fejek levágása előírás szerint, vagyis amíg a levél koronája tart, nehogy kifogás származzék a cukorgyár részéről, kell történnék.

3. Mindezen munkálatokért fizet a munkaadó kat holdanként 2300 szóval kétféle háromszáz leit,* és pedig az első kapálásra 300 leit, az egyezésre 550 leit, második kapálásra 400 leit, harmadik kapálásra 250 leit, míg a fennmaradó összeg. vagyis 800 leit az őszi munka alkalmával lesz fizetve a munka haladása szerint. Ezen kívül a munkaadó ad minden egyes munkás részére hetenként 6 kilogram lisztet, 1 kgr. szalonnát és 5 kgr. burgonyát.

4. Vállalkozó köteles hazaérkezése után azonnal a munkásokat leszerződteni és a munkakönyveket az előjárásához letétbe helyezni. A munkálatokhoz köteles holdanként egy-egy munkást hozni. A munkásokért fizetendő szállítási díjat úgy tavasszal, mint ősszel ide és vissza munkaadó fizeti. Amennyiben a répa művelésénél egyes időszakok között a munkásoknak szá-

* Az idén 3100 leit kérnek e szerződés szerinti terményjárandóság mellett. Magasabb terményjárandóság esetén kevesebbet. A gyár megállapítása szerinti 150 mm-án felüli termés esetén 3300 leit

bad idejük lesz, úgy köteles a munkavállalkozó azokat az általa fizetett napidijért a birtokos rendelkezésére bocsájtan munkáltatás végett.

5. Amennyiben a vállalkozó és munkásai nem végeznének teljesen kifogástalan munkát, nem volnának szorgalmasak, józanok és kifogástalan magaviseletűek, úgy jogában áll munkaadónak a szerződést felbontani és minden a munkavállalkozó vagy a munkások hibájából származó kárt munkavállalkozó köteles megtéríteni, amiért kifizetetlen járandóságával és egész vagyonával szavatol. Ecébből kat. holdanként 100—100 leit biztosítékul elszámolásig visszatartatik.

6. Vállalkozó az összes nyári munkálatokat július hó 1-ig el kell végezze és ekkor a munkásokat hazaszállíthatja.

7. Előlegül felvett vállalkozó 2500 kétféle ezeröttszáz leit, mely összeget munkások leelőlegzésére köteles fordítani. Ezen összeg a nyári munkálatok kifizetésekor lesz levonva.

8. Vállalkozó csakis elsőrendű, gyakorlott répamunkásokat fogadhat fel.

Ezen szerződés két eredeti példányban állítottat ki és felolvasás után aláíratott.

Kelt, Aláírások.

II. Részesmunkálati szerződés.

Mely létrejött alólírt napon és helyen egyrésztől -----i lakós, mint munkaadó, másrésztől -----i lakós mint munkavállalkozó között a következő feltételek mellett:

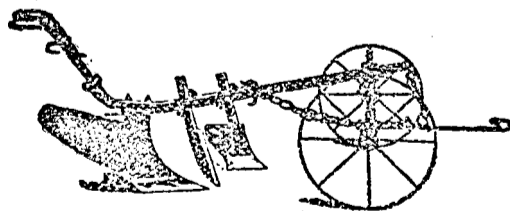
1. Munkaadó átad alólírt vállalkozóknak mintegy -----kat. holdnyi cukorrépával bevetett területet megművelés végett. A művelés áll: (Lásd az előző szerződés vonatkozó pontját).

2. Munkavállalkozó elvállalja ezen -----kat. holdnyi répa területnek a lehető legteljesebb megművelését és az azzal járó fent felsorolt munkák szakszerű elvégzését, illetve végeztetését. Amennyiben azok pontosan elvégeztetnek munkaadó a vállalkozónak a tisztasuly répa termésnek $\frac{1}{3}$ -a, az egyharmad részét, ha azonban a termés holdanként 120 mm-nál több lesz, akkor $\frac{1}{4}$ -ét, azaz egynegyedét munkadíjul fizeti. A tiszta répasuly úgy értendő, hogy a mérlegen, még pedig a gyár udvarán lévő hivatalos mérlegen, esetleg vasuti mérleg, vagy az állomáson felállított gyári szekér-hid mérlegen talált sulyból, — mely mérlegelésnél köteles munkavállalkozó is jelen lenni, — 5% levonatik és ezen kívül még a sárossága, piszkos-sága, vagy rossz fejezése esetén probatisztítás alapján levonásba vett % is levonatik.

3. A munkavállalkozók kötelesek a répa kiszédését október hó elsején megkezdeni és megszakítás nélkül a lehető leggyorsabban bevégezni.

Ekék

boronák, kukorica morzsolók, szecskavágók, motorek és motorok

Gummiárúk

és mindennemű műszaki cikkek

legolcsóbban kaphatók az E. G. E. géposztályában

HANN és TÁRSÁ GÉP- ÉS MŰSZAKI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-ut. 1. II.)

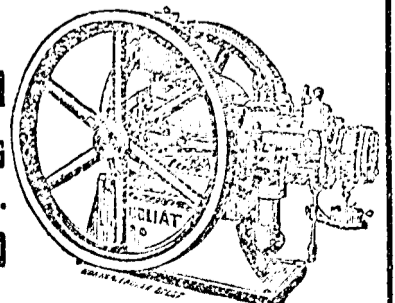
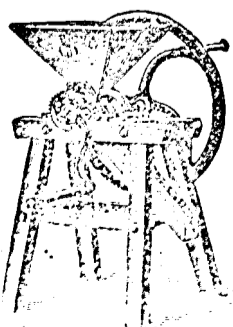
Telefonszám: 2-36.

Sürgönczim: Hanncomp

WOLFNER-FÉLE

Géphajtószipjak

gépkénőolajok, szerszámok, tömitések

III. Munkás szerződés.

Létrejött egyfelől-----
gazdasági intézősége, mint munkaadó, másfelől
alólírott ----- lakosok, mint időszakos
munkások között az alábbi feltételek mellett:

1. Munkaadó elfogadja az alólírott-----pár
munkást f. évi május hó 1 től október hó 11-ig,
de legkésőbb a cukorrépa vagonba rakásáig a
gazdaságában elvégezendő cukorrépa és egyéb
kapálások tavaszi megmunkálására, széna készítésé,
aratási-, cséplési-sarju készítésé, répa szedési stb.
általában minden időközben előforduló munkák
elvégzésére.

2. Munkások kötelezik magukat a szerző-
dött időtartam alatt állandóan legjobb tehetőségük
és szorgalmuk mellett dolgozni és munkaadónak,
valamint megbízott felügyelőjüknek feltétlenül
eagedelmességgel tartoznak.

3. A munkások mindennemű a cukorrépa
műveléshez szükséges kézi szerszámok kivételével
tartoznak a megfelelő kézi szerszámokat
magukkal hozni.

4. Munkások javadalmazása a következő:
a) készpénz, férfi munkásoknak havonta 800
L., azaz nyolcszáz lei, női munkásoknak 500 L.,
azaz ötszáz lei utolagos havi részletekben ki-
fizetve. Ezen összegből az első és második hó-
nap kerestetének fele biztosítékképpen a végle-
számolásig visszatartatik;

b) élelmezés, hetenként és páronként elő-
legesen kiszolgáltatta 15 kgr. kenyér (ezen
mennyiségből egyéb főzésükhöz 1 kgr. kenyér
helyett 70 deka liszt igényelhető), 2 kgr.
szalonna, 1 kgr. hus, 10 kgr. burgonya, 1 kgr.
hagyma, 25 deka só, 10 deka paprika és 1/2
liter 33% pálinka;

c) lakásról, főzéshez szükséges fáról, vilá-
gításról munkaadó gondoskodik;

d) munkások utiköltsége ----- től
-----ig munkaadót terheli, még pedig
egyszer oda és egyszer vissza.

5. A cukorrépa tavaszi munkáinak befeje-
zése után ugyancsak fenti járandóságok kiszol-
gáltatása mellett kötelesek a munkások egyéb
kapálásokat, fű- és mesterséges takarmány leka-
szálását, takarmánygyújtást, szárítást, hordást,
kazalokat kötelesek elhordani. Megjegyzendő,
rendes és szorgalmas kaszálás esetén az általuk
lekaszált terület kat. holdja után 10 lei jutalom-
ban részesülnek. Egyszóval az aratás megke-
zdéséig elvégzett munkát fenti havi fizetés mellett
végzik.

6. Az aratás következő feltételek mellett,
havi díjazás mellőzésével történik, aratásra mun-
kásoknak kiadatik összesen legalább ----- kat.
hold vegyesen őszi és tavaszi vetés. Kötelesek
ezen területen alacsony tarlót hagyni, jól meg-
kötött kévéből egyenes sorban levő kereszteteket
összerakni, lekötözni és ha szél vagy eső folytán
szárítás, illetve szétrakás válnék szükségessé azt
is elvégezni mindaddig, míg az aratás tart. Az
összes learatott tarlókat felgereblyézni és össze-
kötözni szintén munkások kötelessége, ugyancsak
azoknak összerakása is. Szakmányfizetésük az aratás
rendes elvégzése után egy az őszi, mint a tavaszi
terményekből kat. holdanként 75 kgr. gabona.

7. Munkások kötelesek napfelkeltétől naple-
mentéig munkába állni. Reggelre fél óra, délre
egy óra, uzsonnára fél óra pihenés vehető igénybe,
de a mennyiben az uzsonna idejét nem vennék
igénybe, úgy naplemente előtt egy fél órával
hamarabb haza mehetnek. Élelmezésük elké-
szítéséről munkások tartoznak gondoskodni.

8. Cséplés idejére kötelesek teljes számban
a cséplést megkezdeni, a munkaadó adja a
gépkiszolgálásához a gépészt és tüzelőt, valamint
a vízfordásról is gondoskodik. Minden egyéb
munka, ami a csépléssel összefügg, vagyis a ga-
bonának a magtárban elhelyezése is a vállalko-
zók kötelessége. Az összes szalma és polyva
szakaszok szalmával való befedése és lepózná-
zása szintén kötelességük. Részkeresményüket ké-
pezi az össztermésű tiszta súlyu gabona minde-
nik neméből 30% azaz háromszázaléka, mely ke-
resetüket munkaadó a ----- piaci áraknak

megfelelő akkori értékben megváltani és kifizetni
köteles.

9. A cséplés végeztével tartoznak a mun-
kások a fentebbi havi fizetésük mellett az inté-
zőség rendeletére bármilyen egyéb munkára ki-
állni, mindaddig míg a répaszedés kezdetéig nem
veszi. Nem teljesen kitöltött hónapok kifizetése
havi fizetésük egy napra történő átszámításával
fog eszközöltetni.

10. A répaszedés 100 ölenként szakmá-
ban történik. Kikötetik a répa teljes kiszedése,
rendes olyszerű lefejezése és letakarítása, hogy
a cukorgyár kifogást ne emelhesen. A kiszedett
répa kupakbarakása, répalevével való lefedése,
hordáskor szekérről le és vagonba egyszer fel-
rakása munkások kötelessége. A répának a sze-
kerre való felhanyása munkaadót terheli. Szak-
mánybérük fenti munkák rendes elvégzéséért a
szedésár 100 ölenként 30 Lei és a vagonba ra-
kásért mm ként 1 Lei. Ezen szakmány bér a he-
tenként kiszedett répa után fizetendő ki.

11. Munkaadó kiköti, hogy amennyiben a
répa már szeptember hónapban a cukorgyárnak
átadatik, nem köteles a munkásokat október hóra
is visszatartani.

12. Munkaadó az egész munkaidő tartama
alatt egy felügyelőt állít, akiknek munkások fel-
tétlenül engedelmességgel tartoznak és annak min-
den rendelkezését pontosan és hiven teljesíteni
kötelesek. Kiköti, hogy amennyiben vele, vagy a
munkafelügyelővel szemben bármely munkás is
engedelmességet tanúsítana, vagy a munka tartama
alatt hanyag, részeges, garázda magaviseletet ta-
nusítana, a munkából azonnal eltávolítható, biz-
tosítékára pedig igényt többé nem tarthat. Miért
is köteles minden munkás tisztességes, komoly
magaviseletet tanúsítani.

13. Vitás kérdések esetén a -----
primpretor, illetve a ----- járás-
bíróóság illetékessége köttetik ki.

Jelen szerződés mindkét fél előtt felolvas-
tatott, anyanyelvén megmagyaráztatott és mindkét
fél által sajátkezűleg aláíratott, illetve kézjegyével
látatott el. Munkások részéről, mindegyikük alá-
írásával egyben igazolja is, hogy munkaadótól
előlegképpen 50 azaz ötven leit átvett és beleegye-
zik abba, hogy ezen összeg az első havi fize-
téséből levonásba hozassék.

Kelt, aláírások.

Mésznitrogén műtrágyázási kísérletek.

A beszercei földműves iskola igazgatósága
az idei mésznitrogén műtrágyázási kísérletekről
a következőkben számol be:

1. *Trágyázási kísérlet őszi búzánál.* Itt
először azt kellene megállapítani, hogy a mész-
nitrogén alkalmazásának időpontja milyen be-
folyást gyakorol az őszi buza hozamára. Az
első parcella (1 hold) a mésznitrogént az őszi
vetési időben kapta és pedig egy mázsát. A
második parcella 50 kg-t kapott ősszel, 50
kg-ot tavasszal (áprilisban). A harmadik par-
cella 25 kg-ot kapott ősszel és 75 kg-ot ta-
vasszal. Hogy a trágyázott és trágyázatlan talaj
közötti különbséget megállapíthassuk, egy par-
cellát trágyázatlanul hagytunk. Ezen kísérlet
eredménye igen érdekes. Az első parcella 10.80
q szemet adott és 16 q szalmát, a második
parcella 12.90 q szemet és 18 q szalmát, a
harmadik parcella 10.40 q szemet és 15 q
szalmát, a negyedik parcella 8.26 q szemet és
12 q szalmát. Így tehát az a parcella, amely
a trágya felét ősszel, a másik felét tavasszal
kapta, a legmagasabb szem- és szalmahoza-
mot szolgáltatta. A legcsekélyebbet adta a
trágyázott parcellák közül az, amely a trágya
nagyobb részét tavasszal kapta. A trágyázatlan
parcellával szemben a terméstöbblet az első

4. A munka ideje alatt hetenként és fejen-
ként, beleszámítva a vállalkozó személyét is, jár
munkaadó részéről 6 (hat) kgr. liszt, továbbá 1
(egy) kgr. szalona és 5 (öt) kgr. burgonya elő-
zetes helyi adagokban kiszolgáltatta.

5. Fenti pontokban foglalt részes és ter-
mészetbeni munkadíjért köteles a vállalkozó a
répa művelésének minden nemét, a munkaadó
által kívánt időben és módon oly erővel és szor-
galommal végezni, illetve végeztetni, hogy ha-
nyagságból kár, kifogás, levonás ne származzék,
mert ezt csakis a vállalkozó viseli a kár teljes
értékében.

6. Vállalkozó előlegül minden befejezett
munka után, vagyis első kapálás után holdanként
200 azaz kettőszáz Leit, másodkapálás után 300
azaz háromszáz Leit, harmadkapálás után 300
azaz háromszáz Leit, negyedikkapálás után 200
azaz kettőszáz Leit, összesen 1000 Leit kapnak
a munkaadótól, mely összeg a végelszámolásnál
a részkeresmény értékéből levonatik

Az eddig vállalkozónak kifizetett minden-
nemű előleg levonásával 20 azaz husz százalék
hijával munkaadó által kifizettetik a részérték.

7. A munkásoknak a munkásbiztosítópénz-
tárhoz való bejelentéséért a vállalkozó felel.

8. A művelés és a munkálatokhoz szüksé-
ges kapákat, egyező szerszámokat, kiszedő és
répahányó villákat munkaadó adja, egyéb szer-
számot nem.

9. A vállalkozó kötelezi magát munka-
adó részére ----- elsőrendű munkást
kiállítani és köteles azokat amennyiben a cukor-
répaművelés közben ráérnek, munkaadó esetle-
ges kívánságára, a munkaadó egyéb gazdasági
munkája részére rendelkezésre bocsátani. Ebben
az esetben munkaadó a kikötött természetbeni
ellátáson kívül a vállalkozók által a munkások-
nak fizetendő napidíjak megtérítésére köteles.
Vállalkozó a szerződés aláírásával nyugtázza a
munkaadó részéről fizetett ----- Lei fog-
laló átvételét, mely összeg az első kapálási elő-
legből lesz levonásba hozva.

10. A munkásoknak a -----től ---
ig való egyszeri oda- és visszautazási költsége munkaa-
dót terheli. A többi utak költségeit munkaadó
csupán előlegezni tartozik, mely a végel-
számoláskor a munkaadó javára esedékes,
amennyiben azonban a bevetett terület kat. hold-
danként elért tisztasulyu répatermése a 120 azaz
egyszázhusz mm át nem haladná meg, úgy a ki-
fizetett utazási költséget egyedül munkaadó viseli.
A munkások részére a szükséges lakást, szalmát
a fekvőhelyekhez, valamint a főzéshez tüzelő
anyagot munkaadó ad.

11. A vállalkozó erkölcsi és anyagi fele-
lőséget vállal a saját munkásaiért, hogy azok
magukat józanon, tisztességesen viseljék, ellen-
esetben a munkaadó 1—10 Lei-ig terjedő köt-
bért köt ki s ezt jogosítva van a munkabérből
levonni.

12. Vállalkozó köteles munkaadó írásbeli,
távirati, vagy személyes felszólítására a felszólí-
tás vételétől számított 5 nap alatt munkásaival
megjeleni és munkába állni. Ellenkező esetben
munkaadó a vállalkozó terhére, fogadott munká-
sokkal végeztetheti el az időszakos munkálatokat.

13. Munkaadó ezidei cukorrépa vetésé fe-
lét mésznitrogén vagy superfoszfát műtrágyával
veti el, melynek árát vállalkozó 1/4 részben csak
akkor köteles megtéríteni a végelszámolás alkal-
mával, ha a műtrágya terméstfokozó hatása a
műtrágyázott táblarészen kat. holdanként legalább
5 mm. termés többletet eredményez.

14. A munkásokat esetleges megbetegedés
előállításával munkaadó köteles saját költségén or-
vos által kezelletni, de a gyógyszerek költségeit
a törvényes 8 napi határideig vállalkozó fizeti.

15. Vitás kérdések esetére szerződő felek
alávetik magukat a -----i főszejtőbírói hi-
vatal, illetve -----i járásbíróóság illetékessé-
gének.

Felolvasás és megmagyarázás után elfogad-
tatott és a két példányban kiállított eredeti szer-
ződés a felkért tanuk előtt aláíratott.

Kelt, Aláírások.

parcellánál, gabonában 2.34 q, a másodiknál 4.64 q és a harmadiknál 1.88 q. A termés-többség szalmában 4, illetve 6, illetve 3 q tesz ki. Tiszta hasznót a mézsnitrogén mind a három esetben produkált. Világos, hogy a hozam aránya a három első (trágyázott) parcellánál, a múlt őszei és tavasszal uralkodott időjárásról eltérő időjárás esetén eltolódhatik. Csak több éven át folytatott kísérletek szolgáltathatnak teljesen hasznavehető eredményeket.

II. *Trágyázási kísérlet réteknél*: A kísérlet négyparcellás volt. Az első parcella 1 q mézsnitrogént, 1.50 q superphosphatot és 4 q hamut kapott (káli), a második parcella ugyanazt a mennyiséget kapta mézsnitrogénből és superphosphatból a harmadik csak mézsnitrogént kapott, a negyedik parcella trágyázatlan maradt.

A hozam a következőképpen alakult:

I. parcella (KPN)	26. q széna és sarju
II. " (PN)	21.5 " " "
III. " (N)	20.2 " " "
IV. " trágyázatlan	12.4 " " "

A hozam-többség a trágyázatlannál szemben az I-nél 13.6 q, a II-nél 9.1 q és a III-nél 7.8 q. Ebből a kísérletből arra lehet következtetni, hogy ezen három tápanyag közül a nitrogén érte el a legnagyobb hatást. A rentabilitás számítása itt is jelentékeny többletet eredményez a műtrágyázás javára. Nem csak a mennyiség mutatott a műtrágya alkalmazása folytán figyelemre méltó növekedést, de a takarmány minősége is sokkal jobb volt.

III. *Trágyázási kísérlet zabnál és kapás növényeknél*. Amint fentebb már említettük, ezen kísérletek eredményéről csak később beszélhetünk. A mézsnitrogén különösen itt is jó hatást gyakorolt s reméljük, hogy általa jelentékeny hozam-többletet fogunk elérni. A hatás különösen cukorrépánál az idei időjárás kedvezőtlen volta miatt (teljesen száraz május és igen nedves, hideg június) kissé legyöngült. A mézsnitrogén erős hatása a burgonyánál a legszembeötlőbb. Annak idején ezekről a kísérletekről is pontos adatokkal fogunk szolgálni.

Végül meg kell emlékeznünk egy igen sikertelt kísérletről mézsnitrogénnel, amelyet szőlőben eszközöltünk. Az ezen trágyaanyaggal táplált parcella a venyigék igen erős növekedését mutatja fel. Erős, hosszú, sötétlevelű hajtások jellemzik már messziről a nitrogénnel trágyázott parcellát.

Englisch M.

Erdélyi fehér- vagy nyugati fajta marhát tenyészünk Csikban?

E kérdés eldöntése végett gyűlt össze Csikszereda és környéke gazdaközönsége, az Állattenyésztő Bizottság felhívására, f. hó 23-án Csikszeredán. A gazdaközönségnek igen kis, de lelkes csapata gyűlt össze e fontos kérdés megvitatására. Komoly, élettapasztalatokban gazdag, sok kísérletekből leszűrt eredmények felsorolásában dús beszédek hangzottak el, érdemes, tudományos és gyakorlati gazdák ajkáról, kik szent meggyőződéssel vallották, hogy hasztalan volt kísérletezésük a nyugati fajtákkal, az eredmény sohasem volt az, — semmilyen tekintetben, — mint amelyet az a fajta, más vármegyék klímája alatt felmutat. Beszédekben határozottan a fehér fajta tiszta

vérbeni tenyésztést mellett foglaltak állást Nagy Imre, Kovács János, Péter József, Szabó György kidomborították, hogy azt az össze-vissza való kereszteződést, melyben Csik marhaállománya a jelenben szenved, a menekülés idézte elő, mikor kénytelen volt a gazdaközönség pótolni elpusztult marhaállományát úgy, ahogy tudta, tekintet nélkül, hogy milyen az a vásárolt fajta. Dávid Ignác viszont a simmenthali fajta felkarolását óhajtotta. A főispán a kérdést szavazás alá bocsájta 21 szavazat 1 ellen a fehér erdélyi fajta tiszta vérből való tenyésztését fogadta el. Az Állattenyésztő Bizottság teljes megnyugvással fogja ezen irányban működését megkezdhetni. Tekintetbe kell azonban vennünk azt is, hogy módosabb gazdáink a nyugati fajtákat is tenyésztik tejtermelés szempontjából s minthogy egyes gazdáknak igen költséges lenne, pár tehentük mellé, saját bikát tartani, a Bizottság ez irányban is döntött. Eszerint ha valamely községben több gazdának lesz annyi tehene, hogy érdemes lesz egy bikát érettné tartani, úgy a Bizottság a fehér bikák mellett egy simmenthali bika tartására is megadja az engedélyt. Ennek azonban a fehér csordában járnia nem szabad. Így tehát a nyugati fajtákból, más vármegyékből már nagy részben kiszorított fehér fajta, Csikvármegyében ottthont talál.

Szabó György,
földműves-iskolai igazgató.

Egyleti élet.

Kérelem hátralekötött tagjainkhoz. Felkérjük mindazon Tisztelt Tagjainkat, akik a folyó évi vagy korábbi évekbeli tagdíjakkal hátralekötött vannak, szíveskedjenek mielőbb kiegyenlíteni tartozásaikat.

Kisebb szakközlemények.

A juhok gyapjurágása. Ha a juhok egymás gyapját rágják, ez különösen finomabb juhállományokban, hol drágább, pl. merino fajokat tenyésztenek, kellemetlen jelenség. A juhok t. i. különösen azon időben, mikor az istállóban etetik őket, egymás szőrét rágják le. Először egy kezdi, majd az egész nyáj osztozik e szórakozásban s ha az egyiket teljesen lekopasztották, egy másik veszne elő, miáltal a gyapju teljesen kárba vész. E sajátosságos jelenség okát még nem sikerült teljesen megmagyarázni, egyesek azt mondják, hogy unalom okozója, mert legeléskor nem teszik soha; az elterjedés oka pedig az utánpótlás ősz tön legyen, miért is legjobb minden egyéb ilyfajta jelenségnél úgy a megtámadott, mint a támadó állatot elkülöníteni. Sokkal valószínűbb, hogy a betegség oka a só- és mézszegény táplálék. Azonkívül ajánlatos az istállót besötétíteni, mert bebizonyították, hogy csak nappal rágják egymást. Előfordul, hogy a bárányok az anyjuk emlői táján rágják le a gyapjut, ennek oka viszont a tejhiány lehet.

A szőlőlevél mint gyógyszer. A szőlőnek nemcsak gyümölcse, de a levelei és a vesszője, a venyigéje is használható gyógyszerül. A gasztrikus bajokban, vértolulásokban szenvedő emkernél a szőlő gyümölcsének élvezele valóságos csodát művel és többet ér, jobb és pedig olcsóbb minden patikaszernél; a szőlőbogyó megőrt magval a dizenteria és vérhányás ellen főülmulhatalian kitűnő szerül szolgálnak; az árnyékban azárított és porráőrt szőlőlevelek pedig makacs vérzéseknél bizonyultak kitűnő gyógy- és ellenszernek. Végre a fiatal, zsenge szőlőhajtásból kisajtolt nedv kitűnő hatású gyógyszer a szemgyulladás ellen.

Irodalmi szemle.

Előfizetési felhívás.

Könyvkiadó vállalatunk 60 ik füzeté december hónap folyamán kikerült a sajtó alól. Címe: „Erdély juhai. Erdély Juhtenyésztése. A múlt. A jelen. A jövő.” Irta: Dr. Szentkirályi Ákos. — A képekkel ellátott 8—10 ives füzet bolvi ára 40 leu. Hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjainak, a tagjai sorába tartozó gazdasági egyletek és gazdakörök tagjainak, ugyszintén az Erdélyi Gazda éves előfizetőinek, a korlátolt számban megjelenő füzetet biztosíthassuk, ezennel fe kérjük, hogy a füzetre előfizessenek, mikor is 35 leu kedvezményes áron megszerezhetik. Az előfizetési összeg az *Erdélyi Gazdasági Egylet címére Cluj — Kolozsvár—, Str. A. Muresan* (volt Attila-u.) 10 küldendő, mire a megrendelt füzetet *keresztöltés alatt bérmentve* fogjuk postára adni. Kérjük a lakóhelyet, az utolsó postát *románul* és könnyen olvashatóan írni, ugyszintén a nevet is jól olvashatóan írni. 1923 december 15.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet
Könyvkiadó Vállalata.

Törvények és rendeletek.

A vízjogról szóló törvények egységesítése.

Az új munkaügyi miniszter a napokban a minisztertanács elé terjeszti az új vízjogi törvénytervezetét. A bizottság, mely a vízjogi törvénytervezet áttanulmányozását végezte, Al. Constantinescu, Vintila Bratianu, Tankred Constantinescu és Moşoiu miniszterekből állott.

Alább kivonatban közöljük a vízjogról szóló rendelkezéseket; az egész tervezet körülbelül 100 paragrafusból áll.

A törvénytervezet 1-ső és 2-ik cikke értelmében oly vízfolyások, melyek motorikus erők előállítására szolgálhatnak, valamint azok, melyeket közcélokra lehet felhasználni, köztulajdont képeznek.

Minden tulajdonos külön engedély nélkül felhasználhatja saját céljaira, a tulajdonát képező területen természetesen — esőzés vagy havazás által — összegyűlt vizet, az altalajvizet valamint forrásokat és területén elfekvő tavakat.

Magánterületeken levő vizeket motorikus erő produkálására, csak a törvényben előírt engedéllyel lehet felhasználni, ugyanez áll az artézi forrásvizek használatára is.

A vizek partja a parti birtokos tulajdona és annak elválaszthatatlan alkatrésze. Kivételnek azok a vízpartok, amelyek a jelen törvény életbeléptetése idejében az állam tulajdonát képezik, valamint a Zsil, Olt, Argeş, Moldova, Dâmboviţa, Lotru, Jalomiţa, Szeret Bistriţa és Prut folyóknak partjai, melyek, a jelenleg is érvényben levő törvényes rendelkezések értelmében továbbra is az állam tulajdonában maradnak. Part alatt az a területrészt értendő, melyre a víznek a kiöntés pillanatáig szabályos lefolyására szükség van.

Ha a vízfolyás új partot alkot az által, hogy természetes úton más medert hasít magának, a partbirtokosok egy éven belül kérhetik a vízfolyásnak saját költségükre való visszavezetését a régi eredeti mederbe. A kérés felett a munkaügyi miniszter dönt.

A partkarbantartási munkálatokat a parttulajdonosok végzik. Ebben a tekintetben a törvény azonban kimondja, hogy a part-tulaj-

donosokat csak a part használatából eredő előnyök arányában lehet a karbantartási munkálatokra kényszeríteni. Nagyobb munkálatokra külön engedélyt kell kérni, kisebb munkálatokat engedély nélkül lehet elvégezteni. Ezeket a munkálatokat a törvény pontosan megjelöli.

Azon esetekben, ha vízmunkálatok elvégzésére, mint a vízfolyások szabályozása, mederkiigazítások, hajózás és tutajozás céljából, árvédelmi művek építése, vízvezetés és lecsapolások, motorikus erők előállítására szóló be rendezések, csatornázási munkálatok, mezőgazdasági öntözések stb. — terepkisajátítás válik szükségessé, a közérdek fenntartását királyi dekretummal kell megállapítani a közmunkaügyi miniszter ajánlata alapján, aki viszont köteles a vízügyek legfelsőbb tanácsának véleményezését minden egyes esetben kikérni. A kisajátítás szükségességét a vízi területre és a jelenleg érvényben levő vízhasználati jogosultságra is ki lehet mondani. A kisajátításért megfelelő kártérítés jár.

Motorikus erők előállítása és kihasználása, továbbá csatornák és öntözési művek építése koncesszióhoz van kötve, minden egyébnemű és a víz használatára vonatkozó munkálatra, pedig autorizáció kérendő. A koncessziók és autorizációk kiadásainak módjait, a törvény pontosan precizozza. A koncessziók kiadásánál a közbiztonsági és közegészségügyi, továbbá a nemzetvédelmi szempontokat figyelembe kell venni.

A tervezet további részei a vízrendőri intézkedéseket tartalmazzák és a hatósági eljárást szabályozzák.

Az 1924-re szóló adóbevallások határideje. A pénzügyminiszterium ezen a héten az összes pénzügyigazgatóságokat körrendeletben fel fogja szólítani az 1924-re szóló adóvallomásokra vonatkozó munkálatok előkészítésére. Az 1924-re adóbevallási nyomtatványokat ismét a dohánytözsdék és adóhivatalok útján lehet beszerezni. A bevallások határideje 1924. jan. 31. Ez alkalommal az összes jövedelmekről kell az adódeklarációt beadni, kivéve az ingatlanok és birtokok utáni jövedelmeket, amelyek már az előző évi bevallás alapján 5 esztendőre, azaz 1927. december. 31-ig eszközöltettek.

Állatkiviteli rendelkezések. A kereskedelmi és iparminiszter tudomására hozza az állatexportőröknek, hogy a szarvasmarha kivitelére vonatkozó rendelet nem ismer semmiféle az állatok életkorára vonatkozó megszorításokat. Tudvalevőleg ilyen megszorítások tényleg léteznek, de azokat az 1923. jun. 14-iki minisztertanács hatályon kívül helyezték.

Az adókönyv igazoló okiratul fog szolgálni. A pénzügyigazgatóság felsőbb rendeltre utasítást adott új adókönyvek készítésére, mert január elsejétől az adókönyvecskékel igazolhatja magát mindenki, amennyiben ezek az új könyvek helyettesítik a fényképes személyazonosság igazolványokat és bármelyik belföldi hatóság köteles az adókönyvecskét igazolásul elfogadni.

A pénzügyminiszter 1924. január hó elsejével a só árusítására fennálló monopóliumot megszüntette és a jelenlegi sóárakat is ezen időponttól kezdve hatályon kívül helyezte. Január elseje után tehát szabad a só árusítása oly árban, ahogyan azt a szabadverseny megállapítja.

A jótékonycélú előadások adómentessége. A pénzügyminiszterium körrendeletben közölte a pénzügyigazgatóságokkal, hogy azok a kulturális, tudományos, vagy jótékonycélú előadások, amelyek nincsenek összekötve színi, mozgó-

kép, zene, tánc, vagy más műsorszámmal, teljesen adómentesek. Szabad azonban az előadásokon olyan képeket veitteni, amelyek azzal szoros összeköttetésben vannak.

A háborus holttányilvánítás, legutóbb alkotott törvényre régen érzett hiányt pótol és sok jogbizonytalanságot szüntet meg. A hivatalos lap 204. számának közlése szerint a törvény **alapelvei értelmében elhaltnak vélelmezendő mindazon egyén, aki az 1914. évi július hó 26-tól 1921. évi április hó 1-ig terjedő időben eltűnt és az utóbbi időpont utáni egy éven belül sem jelentkezett.** Ez a rendelkezés alkalmazandó azokra az egyénekre is, akik nem tartoztak a hadsereg kötelékébe. A kérés ahhoz a járásbírószághoz adandó be, a melynek területén az eltűntnek utolsó lakhelye volt. A kérés és az egész eljárás bélyeg- és illetékmentes. **Az eltűnt házasátarsa, a holttányilvánító határozat jogerőre emelkedése után azonnal új házasságra léphet.**

Módosítások a juh és berbécs-bőr kivitelénél. Az ipari és kereskedelmi miniszter közölte a pénzügyminiszterrel, hogy a kivitelre kerülő juh és berbécsbőröknek 3 centiméteres nyírásuaknak kell lenniök. A pénzügyminiszter a módosításról rendeletileg értesítette a vámhivatalokat.

Vasuti kedvezmény a hősi halottak hozzátartozóinak. A közlekedésügyi miniszterium rendeletileg értesítette az üzletvezetőseket, hogy a háboruban elesett hősök hozzátartozóinak a mennyiben hősi halottaik sírjait fel akarják keresni, vagy azok holttesteit exhumálni és hazaszállíttatni, úgy az utazásnál, mint a hazaszállításkor, 75 százalékos vasuti kedvezményt ad. Akik ezt a kedvezményt igénylik, a „Societatea Mormitelor pentru exculire din Razboi” Bukarest egyesület útján kell kérvényezniök a közlekedésügyi miniszteriumtól.

A megyei állattenyésztési bizottságok munkaköre. A hivatalos lap múlt évi december 21-iki száma közli a földmivelésügyi miniszter 112.130. számú rendeletét, amely megállapítja a megyei állattenyésztési bizottságok munkakörét. Ezek szerint az állattenyésztési bizottságok feladata: ellenőrizni az állattenyésztésre vonatkozó törvények, rendeletek végrehajtását, kiállításokat, díjazásokat rendezzen, előmozdítsa a községben levő gazdasági szövetkezetek alakítását, szervezze az állattenyésztési termékek értékesítését. Az állattenyésztési bizottság tagjai: a megyei prefektus, a polgármester, az alispán, a helybeli lovassági és tüzérérezdek parancsnokai, az állatorvosok, gazdasági felügyelők és öt állattenyésztő a megye területéről. A anyagi szükségletek fedezésére a megyei állattenyésztési alap létesítendő, amely a következőkből kerülne össze: a megye hozzájárulásából az állattenyésztés részére szolgáló területek használatából, fedezési díjakból, az állategészségügyi díjakból stb. Ezen alpból 20.000 le-ig az állattenyésztési bizottság utal, azon felül összegeknél azonban csak a miniszter jóváhagyásával. 1924. január és február hó folyamán a vármegyei bizottságok kötelesek az állattenyésztési szabályrendeleteket megalkotni vagy felújítani. Az így alkotott módosítások érvényben lépése a földmivelésügyi miniszter jóváhagyásától tétetik függővé.

Szövetkezés.

Új Gazdakör. Vasárnap múlt egy hete, hogy megalakították bonyhái (Kisküküllőmegye) gazdatestvéreink is a maguk Gazdakörét, hogy ezután egyesült erővel vegyenek részt abban a küzdelemben, amely gazdatársadalmunk érdekeit van hivatva megvédeni. A gyűlés elnökül választotta 3 évre Nagy János református tanítót. Alelnökök lettek: Lakatos József és Dézsi Imre. Titkár: Kovács Albert ref. lelkész. Pénztáros: Báthori István. A megalakult Gazdakör már meg is kezdte működését az-

zal a gyűléssel, amelyen elhatározták, hogy a gépeket kijavíttatják és hídmerlegüket eladva, a befolyt pénzen egy vetőgépet szereznek be.

Vegyes közlemények.

Eltörlik a maximális lisztárakat. A Bukarestben székelő országos kenyér- és liszt-hivatal — amely a kenyér és liszt belföldi forgalmát volt hivatva szabályozni, — már körülbelül két hónap óta nem tartott ülést és rövidesen hivatalosan is feloszlik. A kormány lépésről-lépésre megvalósítani igyekszik a szabadkereskedelem visszaállítását célzó gazdasági programját, miért is a kenyér- és liszt-hivatal feloszlásával egyidejűleg rendeletet fog kibocsátani, amelyben a liszt belföldi forgalmát teljesen szabaddá teszi, eltörli a lisztnél a maximális árakat de a kenyérárak maximálásának jogát továbbra is fenntartja és ezt a jogot a polgármesterek hatáskörébe utalja. A kormány eme elhatározásának megvalósítása minden valószínűség szerint a liszt- és kenyérárak emelkedését fogja maga után vonni. Ezzel kapcsolatban a kereskedelmi és iparügyi miniszterium beható tanulmányozás tárgyává teszi a malmok szabad kiörlési arányának engedélyezését is. A kiörlési arányt és az örlési díjakat is a városok polgármesterei fogják megállapítani.

A magyarfajta szarvasmarha tenyészközületek védelme. A kormány — mint értesülünk — a szarvasmarha tenyészközületek revideálását és új beosztását rendelte el. E rendelet végrehajtása kapcsán az E. G. E. azt tapasztalta, hogy az erdőtermeléséről európai hírnévnek örvendő, edzett, igénytelen, a gümőkórnak ellenálló erdélyi jellegű magyarfajta szarvasmarha tenyészközületek rovására az igényesebb nyugati fajták tenyészközületeinek kiterjesztését tervezik oly vidékeken, amelyek a földrajzi és időjárás viszonyok folytán kizárólag a magyarfajta szarvasmarha tenyésztésére vannak predestinálva. — Az E. G. E. ig. választmánya legutóbbi ülésén foglalkozott e kérdéssel és több éviizedes gyakorlati tapasztalatai alapján feliratban tárta fel a tenyészközületek határainak tervbevetett eltolása kapcsán támadt aggodalmait a kormány előtt.

A tavaszi remontálás. A tavaszi lóbevásárlásokra vonatkozólag a hadügyminiszter kolozsvári állattenyésztési igazgatóságához a következő rendeletet intézte:

A hadügyminiszter az ország lótenyésztésének támogatása céljából az évenkénti rendszeres remontálás mellett tavasszal 3 éves csikókat fog bevásárolni közvetlenül a tenyésztőktől. E célból kérjük, sziveskedjék ezt a tenyésztőknek tudomására hozni. A csikóvásárlások a következő feltételek mellett történnek:

Lovasság részére 3 évesek minimális magasság 148 cm. 11.000 L.

Könnyű tüzéség részére 3 évesek minimális magasság 148 cm. 11.000 L.

Nehéz tüzéség részére 3 évesek minimális magasság 148 cm. 12.000 L.

Tisztek részére 3 évesek minimális magasság 150 cm. 12—14.000 L.

Lovasság részére 2 évesek minimális magasság 145 cm. 9000 L.

Könnyű tüzéség részére 2 évesek minimális magasság 145 cm. 9000 L.

Nehéz tüzéség részére 2 évesek minimális magasság 145 cm. 10.000 L.

Tisztek részére 2 évesek minimális magasság 148 cm. 10—12.000 L.

Az eladási ajánlatok közvetlenül a hadügyminiszter remontálási osztályához (Ministerului de razboiu direcția remonte) 1924. február 1-ig küldendők, miután március 1-től kezdődőleg a bizottságok megkezdik munkájukat.

A kádármunkások szervezkedése. Az aradi kádármunkások a kádármunkások országos megszervezése érdekében országos mozgalmat indítottak.

A városi erdő eladása. A Déva város tulajdonát képező városi erdők egy részének árverés útján való eladása f. hó 20 ára volt kitűzve. Tekintve azonban, hogy egyetlen árverező sem jelentkezett, az árverés nem volt megtartható.

Lehetetlen községi pótdadók. Alsó-Rákoson 150%-os és még magasabb községi pótdadókat szednek, holott ez egyenest a fennálló rendelkezésekbe ütközik. Azok a gazdák pedig, akiknek kecskéje, juha, disznaja a községi legelőre jár, darabonként még külön 10 lei adót fizet. Közérdekű volna, hogy az illetékes pénzügyi hatóságok vizsgálják felül a községi adókiivetés jogosságát és pontosságát.

Állat-, szekér- és hajószámlálás. Az 1924. év első negyedében megszámlálják és osztályozzák az igavonó állatokat, ígás szekereket és lószerszámokat; megszámlálják és osztályozzák a gépi erejű járműveket, valamint mindennemű vizen és szárazon használt közlekedési eszközt.

Országos baromfikiállítás Budapesten. A magyarországi Baromfienyésztők Országos Egyesülete 1924. évi február hó 1—3. napjain a bupapesti VIII. kerületi tavaszmező-utcai állami főgimnázium tornacsarnokában országos baromfikiállítást rendez.

A magyarországi cukorrépa-árak. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter a cukorrépa forgalmi adó alapjául szolgáló árát az 1923—24. évi termelési időszakban úgy a cukorgyárba, valamint egyéb iparvállalatba beszállított répa után egységesen 15.000 koronában állapította meg métermázsánként. A pénzügyminiszter rendeletéből is kitűnik, hogy a cukorgyári megbízottak által kínált 13.000 korona nem felel meg a cukorrépa értékének annál kevésbé, mert a forgalmi adó alapjául megállapított cukorrépaár nem a maximális ár, hanem csak az adózás céljaira szolgáló irányár.

Magyarországon mindenkinek 60 liter bort kellene inni, hogy ne maradjon fölösleg. A magyar szőlőkultúra a régi monarchia 55 milliónyi lakosságának fogyasztása keretében fejlődött naggyá, mert a monarchia borszükségetét a magyar borpiac fedezte. A statisztikai hivatal adatai szerint így olyan óriási a borfelesleg, hogy minden lakosra 60 liter jut belőle.

Nemesített mák vetőmag. Az utóbbi években a gazdaközönség körében igen nagy érdeklődés nyilvánult meg az ipari és kereskedelmi növények, köztük különösen a mák termelése iránt. E körülmény arra készítette az Aradmegyei Gazdasági Egyesületet, hogy Magyarországról a Hatvani magnemesítő telepről nemesített mák vetőmagot hozasson. A vetőmag meg is érkezett és az érdekelt gazdák igen jól teszik, ha mákszükségetüket idejében fedezik, tekintettel a nagy érdeklődésre.

Az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára megjelent. Szétküldése folyamatban van. Kapható: Kolozsvárt, az Erdélyi Gazda kiadóhivatalánál Cluj, Str. Andrei Musesan No. 10.

Friedmann Jenő, Keszei Albert, Lepage Lajos és Minerva r.-t. könyvkereskedésében Aradon Mezőgazdák és Kereskedelmi r.-t., Oláh és Társa, Hamburger cégeknél.

Temesvár: Löbl hírlapirodánál.
Szatmár: Gazdák Lapja kiadóhivatalánál.
Sinfalva: Hangya fogó és ért. szöv.-nél.
Kutyfalva: Hangya fogó és ért. szöv.-nél.
Bolti ára 24 lei, Erdélyi Gazdasági Egyleti, szövetségi és gazdaköri tagok részére 15 lei.

Gyümölcsfacsemeték, díszcserjék és fák, valamint szőlőoltványok és alanyok tavaszi szállítására előjegyzéseket elfogad az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala.

Distolra, a mételegy egyedül biztos gyógyszerre megrendeléseket elfogad utánvétellel is az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala. A Distol ára gr.-ként 8 lei. Egy közepeszerű 30—40 kg. os juhra 4—6 gr. Distol számítandó.

Gazdasági tudósítónk jelentése Bihar megyében, érmihályfalvai járásban a napszám-bérek a következők: férfi 20—25, nő 16—20, gyerek 8—12 L. **Földárak** kicsinyben: szántó 10.000—25.000, rét 8000—20.000, szőlő 16.000—30.000, nádas 8000—12.000 L.

PIAC.

Országos vásárok.

6. án. Koltó, Margitta, Mezőörményes. 7. én. Sóvárád, Nyárád, Kolozsvár, Hadad, Felsőbánya, Küküllővár. 8. án. Csokmány, Nagylupsa. 9. én. Szilágynagyfalva. 10. én. Buza, Ilyefalva, Felkenyér. 11. én. Magyarberkesz. 12. én. Kőböldögfalva, Nagylak. 13. án. Marosvásárhely, Süteledmed.

Gazdák részére nélkülözhetetlenek azok a különféle tudnivalókat tárgyaló füzetek, amelyek az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadó Szakosztályának kiadásában jelentek meg, ezért az alábbiakban közöljük a 60 különféle füzetből még raktáron levőknek a árjegyzékét.

A füzetek jegyzéke és árai:

	L. b.
1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók	5.—
2. Gáspár József. A kaszálók és legelők ápolása	5.—
3. Virág Elek. A gazda mint sertéshízlaló	5.—
4. Tormay Béla. A borjú fölneveléséről	5.—
6. Hauer Géza. A fejőstehénről	5.—
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről	5.—
8. Jakab László. Utmutató az állati ragadós betegségek elleni védekezésben	10.—
9. Domokos Kálmán. Az építkező gazda	10.—
10. Rulsz Gyula. A kukorica műveléséről	5.—
15. Czajlik István. Csikónevelés	5.—
16. K. Vörös Sándor. A dohánytermelésről	10.—
17. Ásványi Lajos. A vörös lóhere termesztéséről	8.—
19. Herényi Gothárd Sándor. A nyers takarmányok eltevése különös tekintettel a zombolyal kazalra	5.—
20. K. Vörös Sándor. A gazdaságok berendezéséről	5.—
21. Marc Ferenc. A kosárfűz termelése	5.—
22. Kovácsy Béla. Házi állataink takarmányozása	5.—
23. Grassell Miklós. A len- és kendertermelésről és áztatásról	5.—
26. Gáspár József. Méhtenyésztés	5.—
28. Nemes István. Talajjavítás lecsapolással	5.—
30. Nemes István. Az öntözés	5.—
32. Szöcs Mihály. Jégkár ellen való biztosítás és a károk becslése	5.—
36. Jakab László. Utmutató házi állataink egészségének gondozására	10.—
38. Cserhádi Sándor. A gyomok kártékonyasága és az ellenük való védekezés	5.—
43. Ikafalvi Szőlőművelésről	5.—
45. Hadviger Albert. Tanácsadó fiatal gazdák számára	10.—
46. L'Huillier István. A káposzta-félék termelése a szántóföldön	5.—
47. Dr. Bainner Ferenc. A mezőgazd. szeszgyárak jövedelmezősége, berendezése, üzeme, gyümölcs-pálinka-főzés	5.—
49. Dr. Csérei Lajos. Magyar komló termesztés	5.—
50. Cserhádi Sándor. gabona-félék termesztése	5.—
52. Dr. Barna Balázs. A kenyéradó növények fontosabb ellenségei és betegségei	10.—
53. Dr. Barna Balázs. A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei	10.—
54. Dr. Páter Béla. Rövid utmutató a vadontermő gyógynövények gyűjtésére	10.—
55. Jászberényi András és Szász Ferenc. Tejgazdaság, tejtermelés, tejkezelés. 20 képpel	10.—
56. Dr. Csérei Lajos. Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban. Képekkel.	10.—
57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajt készítés. 16 képpel	15.—
58. Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés 17 képpel	15.—
59. Csérei Gyula. Az utak és terek fésítése. 14 képpel	5.—
60. Dr. Szentkirályi Ákos. Erdélyi juhok	40.—

füzeteket csakis azok árának előzetesen való behűldése ellenében hűld az E. G. E. titkári hivatala, Rolozsavár, Attila-u. 10. sz. — 5 példányon felüli megrendelés esetén 25% engedmény. — Minden egyes füzet után 1 L.-postaköltségre hűldendő.

Minden tag szerezzen egy új tagot az E. G. E.-nek.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lei. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak, — Legklsebb apróhirdetés díja 20 lei. Állást keresők részére 20 szőlő 10 lei.

Eladó 312 holdas birtok a Mezőségen. Cim megteudható az E. G. E. titkári hivatalában. 3597

Homoki borsót, homoki lucernát keresek megvételre. — Ajánlatot kérek Csiba Sándor Valea lui Mihai címre. 3612

Sítér és Vidéke fogó és értékesítő szövetkezet üzletvezetőt keres. Javadalom: évi 2400 lei, 20% forg. jutalék (évi forg. 40000 lei.) 2 öl tűzifa, 30 lei eljárási díj, Szép lakás, melléképületekkel. 15000 lei kauciót tartozik a megválasztott szövetkezetünk pénztárában elhelyezni. Pályázatok 1924 január 10-ig a „Sítéri fogó szövetkezet” igazgatósága címére küldendő, u. p. Salard Jud Bihor. 3620.

Ispán több évi gyakorlattal, jó bizonyítványokkal, megfelelő állást keres. Cim mére Da'nik-Bálnok (Háromszékv. m.) küldendő. 3619.

Tenyésztésre keresek néhány darab nagyféle Yorschirei 3—6 hónapos malacot. Ajánlatot különkénti ármegjelöléssel kérek. ld. Sikiódy István gazdasága Odeheiu Posta-fiók 35. 3618.

Eladó egy angol félvérű mén 8 éves jegytelen pej, az agrárreform miatt. Tízkes Karácson Kucsó up. Zsibó. 3617.

Lucfenyő gyökere 150—200 cm. magas eladó darabonként 100 L. Előjegyzést Erdélyi Gazdasági Egyletnél Clujeszéklendő. Fele ár előre fizetendő. 3622.

Tanyai gazdaság vezetésére kellő gyakorlattal bíró családos Ispán keretetik február 15 belépéssel. Ajánlatok fizetés megjelölésével Beczásy Imre címére Da'nik-Bálnok (Háromszékv. m.) küldendő. 3615.

fél kg. gyapju, vagy fél kg. sajt árával
megmentheti birkáját a pusztulástól!!

„DISTOL“

biztosan meggyógyítja a mételegy
juhait és szarvasmarháit!

„DISTOL“

Egyszerű a kezelés. Biztos a gyógyulás.

Kapható

Gergely Ferenc utóda cég
drogeriájában, Cluj—Rolozsavár.

Lerakatok:

Gea-Krayer drogeria r.-t. Temesvár, Hietsch & Co khem. laboratorlum, Nagyszeben. Dr. Guttmann Béla gyógyszerháza, Szatmár. Kraft és Herbert drogeria, Brassó. Dávid János gyógyszerháza Marosvásárhely. Továbbá bármely gyógyszerháza.

!! Ne várjon addig, míg állatja leromlik !!

3086

Nemesített Hatvani zárt toku, kék mák vetőmag

valamint az összes gazdasági és konyhakerti import

vetőmagvak fajtiszta, elite minőségben kaphatók

Mezőgazdák Kereskedelmi Rt.-nál
(Gazdasági Egylet) Aradon.